

Nastavni predmet: Hrvatski jezik

Razred: VIII.

Nadnevak: 6.travnja 2020.

Nastavna jedinica: Rodu o jeziku, Petar Preradović

Upute za učenike:

Čitaj pažljivo zadatke i slijedi navedene upute za svaku predviđenu aktivnost. Zadatke rješavaj samostalno ili uz pomoć čitanke .

Aktivnost 1.

- Pažljivo i s razumijevanjem pročitaj pjesmu.

Rodu o jeziku

Petar Preradović

O jeziku, rode, da ti pojem,
O jeziku milom tvom i mojem!
O preslatkom glasu onom
U kome te mile majke
Usnivahu slatke bajke,
Koga šaptom i romonom
Duši ti se svijest probudi,
Te ti spozna i uvidje
Da ti bolje nije nigdje
Do na tvoje majke grudih!

Po njemu te svijet poznaje živa,
Na njem ti se budućnost osniva,
Zato uvijek k njemu teži,
U njegovo jato hrli,
Oko njega mi se grli
I u čvrsto kolo veži,
Pa ti neće vremeniti
Burni trijesi da nahude;
Po jeziku dok te bude,
I glavom će tebe biti!

Ljubi si ga, rode, iznad svega,
U njem živi, umiraj za njega!

- Nakon što si pažljivo pročitao/la pjesmu, napravi kratku emocionalno- intelektualnu stanku i razmisli o pročitanom.

- Usmeno odgovori na pitanja:
Kakve osjećaje u tebi su pobudili ovi stihovi? O čemu u njima pjeva pjesnik?
Pokušaj kratko vizualno predočiti sebi neke motive iz pjesme.

Aktivnost 2.

Pročitaj bilješku o piscu:

Petar Preradović (1818. – 1872.). Rođen u mjestu Grabovnica pokraj Pitomače, umro u okolici Beča. Bio je hrvatski pjesnik, prevoditelj i vojnik. Školovao se u Đurđevcu, Grubišinom Polju a u Bečkom Novom Mjestu 1838. Završava vojnu akademiju kao jedan od najboljih polaznika svog naraštaja. U to je vrijeme pisao pjesme na njemačkom jeziku u duhu romantizma. Njegova prva tiskana pjesma na hrvatskom jeziku je budnica *Zora puca, bit će dana*, objavljena 1844. Svojim je pjesmama izražavao brigu za hrvatski jezik i iskreno domoljublje. Preradović je autor domoljubne, ali i ljubavne lirike, kojom je oduševljavao čitatelje. Napisao je brojne sonete, balade, nadgrobnice, himne i elegije. Gotovo čitav život proveo je izvan domovine a književnošću se bavio koliko mu je to vojni poziv dozvoljavao.

Aktivnost 3.

Interpretacija pjesme

-Čitajući ovu pjesmu , jesi li naišao/la na neke manje poznate riječi?

- Pročitaj i upamti značenje sljedećih nepoznatih riječi:

Poj – pjevanje

Romon- jednoličan, monoton šum

Nahuditi- nauditi

Trijesi- trešnje, potresi

Aktivnost 4.

Još jednom prođi kroz sve stihove pjesme i pokušaj samostalno odrediti:

- Vrstu pjesme
- Temu pjesme
- Glavni motiv
- Pjesničke slike
- Stilska izražajna sredstva i figure

Aktivnost 5.

Zapiši u bilježnicu:

Rodu o jeziku

Petar Preradović

Vrsta pjesme: ovo je lirska domoljubna pjesma. Spada među *budnice*. To su lirske pjesme izrazito domoljubnog karaktera. Služe kako bi svojim sadržajem probudile nacionalnu svijest i domoljubne osjećaje kod slušatelja.

Tema pjesme: važnost materinjeg jezika. Jezik je nasljeđe i budućnost koju ostavljamo novim naraštajima. On je najmoćnije oružje u borbi protiv neprijatelja. Narod kojem se oduzme pravo na jezik postaje porobljen narod.

Stih pjesme: vezani stih, deseterac i osmerac. Deseterac je stih hrvatske usmene književnosti.

Rima: stalna kroz cijelu pjesmu. Prva dva stiha sadrže parnu rimu (aa) dok ostalih osam stihova sadrže obgrljenu rimu (abba).

Temeljni motiv: materinski jezik

Ostali motivi: rod, glas, majke, bajke, šapat, duša, svijest, grudi, svijet, budućnost, jato, kolo, glava.

Pjesničke slike:

Akustične: *O jeziku ,rode, da ti pojem..*

Akustično-gustativne: *O preslatkom glasu onom...*

Vizualne: *...da ti bolje nije nigdje do na tvoje majke grudih.*

Stilske figure:

Epiteti: milom, preslatkom, mile, slatke, živa, čvrsto, vremeniti, burni.

Personifikacije: *usnivahu slatke bajke, duši ti se svijest probudi, trijesi da nahude*

Metafora: 1.strofa – jezik kao majka 2 .strofa – jezik kao čimbenik prepoznatljivosti

Anafora: O jeziku...O jeziku...

Opkoračenje: U kome te mile majke

Usnivahu slatke bajke

Aktivnost 6. (za one koji žele više)

Na sljedećim linkovima možeš pročitati cjelokupnu pjesmu *Rodu o jeziku* kao i poslušati recitaciju iste.

<https://hamdocamo.wordpress.com/2017/07/17/petar-preradovic-rodu-o-jeziku/>

<https://www.youtube.com/watch?v=QP7RhJ8gK14>